

Fremsat den 11. december 2009 af Ida Auken (SF), Pia Olsen Dyhr (SF), Steen Gade (SF) og Ole Sohn (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om styrkelse af statens og kommunernes tilsyn med beskyttede naturområder

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige initiativer til styrkelse af tilsynet med beskyttede naturområder og i overensstemmelse med nedenstående retningslinjer fremsætte forslag til lovændringer i Folketinget i foråret 2010:

1. De statslige miljøcentre under By- og Landskabsstyrelsen skal årligt vurdere, hvorvidt den kommunale indsats i hver enkelt kommune lever op til lovgivningens formål og til de krav, Danmark har forpligtet sig til at efterkomme som følge af forpligtelser i henhold til EU-retten og internationale forpligtelser i øvrigt. Denne vurdering skal baseres dels på de overvågningsprogrammer, der er sat i værk, dels på en bedømmelse af de kommunale budgetters tilstrækkelighed til at nå målsætningerne i love og programmer. Hvis overvågningsprogrammerne ikke er egnede som grundlag for en bedømmelse, der er relevant for den enkelte kommune, skal kommunerne indsende en rapport til miljøcentrene, der vurderer overvågningens resultater i kommunen.
2. Miljøcentrene overtager, for så vidt angår naturbeskyttelseslovgivningen, de regionale statsforvaltningers beføjelser efter den kommunale styrelseslov. Der kan ikke gives instruktion til et miljøcenter om afgørelsen af en konkret tilsynssag.
3. Miljøministeren afgiver hvert andet år en redegørelse til Folketinget om det af miljøcentrene udførte tilsyn.

Bemærkninger til forslaget

Det er almindeligt antaget og fastslået i Ombudsmandens praksis, at et ministerium har ansvaret for overholdelse af den lovgivning, der er henlagt til ministeriets forvaltningsområde. Miljøministeriet skal altså i et eller andet omfang kontrollere, at f.eks. § 3-beskyttelsen i naturbeskyttelsesloven er effektiv.

Grundlovens § 82 fastsætter, at staten fører tilsyn med udførelsen af de kommunale opgaver. Dette tilsyn er i dag henlagt til statsforvaltningerne, der i klagesager hører ressortmyndighederne, in casu Miljøministeriet.

Kommunalreformen medførte imidlertid også en statslig oprustning i miljø- og naturforvaltningen med etableringen af syv statslige miljøcentre og en styrelse i København. Denne struktur giver en god mulighed for at vurdere effekten af ministeriets ressorttilsyn i et nyt lys.

Delegationsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1128 af 26. september 2009 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til By- og Landskabsstyrelsen og Miljøministeriets miljøcentre, der fastlægger opgaverne for By- og Landskabsstyrelsen, herunder for de statslige miljøcentre, anfører:

».. § 7. By- og Landskabsstyrelsen yder faglig rådgivning og anden bistand til miljøministeren og andre centrale og lokale myndigheder.

Stk. 2. ..

§ 8. By- og Landskabsstyrelsen forestår vejlednings- og informationsvirksomhed over for andre centrale og lokale myndigheder samt private.«

Tilsynsfunktionen er altså begrænset til faglig rådgivning samt vejlednings- og informationsvirksomhed. Den seneste håndhævelsesvejledning er udsendt af Skov- og Naturstyrelsen i 2007, jf. vejledning nr. 9392 af 1. maj 2007 om håndhævelse af naturbeskyttelsesloven, planloven og byggeloven. Denne vejledning handler imidlertid ikke om, hvordan staten agter at påse, at kommunerne forvalter i overensstemmelse med lovgivningen, men om, hvordan der håndhæves i forhold til borgerne.

Tilsynet med løsningen af kommunale opgaver, f.eks. plejeforpligtelsen på offentligt ejede arealer, der er fredede eller underlagt andre beskyttelsesrestriktioner, er således henvist til faglig rådgivning samt vejledning og information. Klager over manglende udførelse af de kommunale opgaver - herunder også (manglende) håndhævelse over for private - må antages fortsat at skulle rettes til de regionale statsforvaltninger. Det forudsættes her, at der ikke er tale om enkeltsager, der kan påklages til Miljøklagenævnet eller Naturklagenævnet, medmin-

dre en kommune ikke følger klagemyndighedens afgørelser op.

Det forudsættes i denne sammenhæng, at kommunerne som opgaveløsere på miljø- og naturbeskyttelsesområdet altid udfører arbejdet, som de skal. Dette er langt fra tilfældet, idet natur- og miljøbeskyttelsesopgaverne indgår i den almindelige prioritering af anvendelsen af de kommunale budgetmidler.

Dagbladet Politiken kunne f.eks. den 10. maj 2009 i artiklen »Staten er magtesløs i Tønder« berette om et tilfælde af groft tilsynssvigt i en sag om sænkning af vandstanden i et område i Tøndermarsken, der er omfattet såvel af en fredning som af EF's fuglebeskyttelsesdirektiv og EU-habitatdirektivet.

I Danmarks Radios magasin Klima og Miljø den 27. marts 2009 med titlen »Ringe tilsyn med beskyttet natur« erkendte formanden for KL's miljøudvalg, Jens Stenbæk, at kommunerne i mere end 2 år efter kommunalreformen ikke havde tilvejebragt grundlaget for et tilsyn med områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Der henvises tillige til den omfattende dokumentation for ødelæggelse af § 3-beskyttede områder fremsendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg af fotografen Peder Størup, jf. MPU (2008-09) alm. del – bilag 279.

Regeringen har i »Grøn Vækst« fra april 2009 fremhævet et ønske om forbedring af overvågningen af den danske naturtilstand og om at skabe et bedre grundlag for planlægningen af den fremtidige miljø- og naturindsats. Det hedder desuden i denne plan, at der skal skabes en øget og mere målrettet overvågningsindsats som følge af implementeringen af EU's vandrammedirektiv og Natura 2000-direktiverne samt til indfrielse af eventuelle øvrige overvågningsbehov, der følger af denne plan. Forslagsstillerne kan helt igennem tilslutte sig disse bemærkninger, der lægger op til en markant styrkelse af den kommunale og statslige indsats på miljø- og naturområdet.

Socialistisk Folkeparti har den 22. januar 2009 fremsat beslutningsforslag om udarbejdelse og gennemførelse af Naturplan Danmark, B 84, folketingsåret 2008-09. Formålet med dette beslutningsforslag er

- at sikre, at naturens mangfoldighed, variation og skønhed bevares og udvikles på en måde, der er bæredygtig og til gavn for velfærden og menneskers trivsel i Danmark,

- at sikre Danmark som et varieret, spændende og attraktivt land med en rig natur og et rent miljø,
- at medvirke til at gøre Danmarks natur mere robust over for følgerne af de klimaændringer, der synes uundgåelige, og
- at tage udgangspunkt i EU-landenes beslutning fra 2001 om at standse tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed senest i 2010.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at hverken forpligtelserne i forhold til EU's naturbeskyttelsesdirektiver eller EU-landenes mål om at standse tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed inden 2010 er mulige at nå med de nuværende ressourcer.

KL udtrykte dette meget klart ved Miljø- og Planlægningsudvalgets høring den 15. maj 2007 om 2010-målene, hvor der i høringsrapporten »Biodiversitet 2010 – hvordan når vi målene?«, MPU alm. del - bilag 518, side 39, folketingsåret 2006-07, står:

Staten:	Der påregnes ansat 1 ny medarbejder i hvert miljøcenter i alt 7 årsværk	3,5 mio. kr.
Kommunerne:	Der påregnes i alt i kommunerne ansat yderligere 50 medarbejdere.	25 mio. kr.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Ad 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Ad 2.

Miljøcentrene er i udøvelsen af tilsynet ikke undergivet miljøministerens instruktioner. Miljøministeren kan fastsætte generelle forskrifter for udøvelsen af miljøcentrenes beføjelser som led i tilsynet. Bestemmelsen

»Hvad angår 2010-målene kan kommunerne med de nuværende redskaber og ressourcer, ikke påtage sig ansvaret for at nå målene. Det bliver særdeles svært at standse tilbagegangen i biologisk mangfoldighed over den næste par år«.

På denne baggrund forekommer det, at der er et væsentligt behov for en styrkelse af det statslige tilsyn med kommunernes opgavevaretagelse på miljø- og naturbeskyttelsesområdet.

Sideløbende med miljøcentrenes tilsynsopgaver fortsættes den ovenfor nævnte rådgivningsvirksomhed samt den virksomhed, der allerede udføres af DMU gennem NOVANA-programmet samt af andre offentlige myndigheder og private organisationer.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser:

skal forstås på samme måde som reglen i lov om kommunernes styrelse § 47, stk.3.

Ad 3.

Der er et betydeligt behov for en grundig information til Folketinget om kommunernes forvaltning af naturbeskyttelseslovgivningen. Derfor har forslagsstillerne indføjet et forslag om en ministerredegørelse hvert andet år baseret på miljøcentrenes tilsynsarbejde.

*Skriftlig fremsættelse***Ida Auken (SF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af statens og kommunernes tilsyn med beskyttede naturområder.

(Beslutningsforslag nr. B 90).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.